

ลักษณะของคนไข้โรคจิตในโรงพยาบาลศรีธัญญาและในกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของคนไข้โรคจิตในโรงพยาบาลศรีธัญญา

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงลักษณะทั่ว ๆ ไปของคนไข้โรคจิตซึ่งรับบริการจากโรงพยาบาลศรีธัญญา ประเภทคนไข้ใน (Admitted patients) ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ จำนวน ๓๘๐๖ คน เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างของคนไข้ในเรื่อง เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา สถานภาพการสมรส ฐานะเศรษฐกิจ การศึกษา ดินที่อยู่อาศัย เป็นต้น อันจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิหลังของคนไข้ ซึ่งภูมิหลังเหล่านี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการป่วยเป็นโรคจิตได้ สถิติที่จะกล่าวต่อไปนั้น ใ้คนนำมาจากรายงานประจำปีของโรงพยาบาลศรีธัญญาในปี พ.ศ. ๒๕๑๕

จากตารางที่ ๖ แสดงให้เห็นว่าเพศชายป่วยเป็นโรคจิตมากกว่าเพศหญิง คือประมาณร้อยละ ๖๒ เป็นเพศชาย และประมาณร้อยละ ๓๘ เป็นเพศหญิง ซึ่งอาจเป็นเพราะเพศชายได้รับความกดดันและภาวะตึงเครียดมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากต้องมีความรับผิดชอบครอบครัวและสังคมมากกว่าเพศหญิงก็เป็นได้ สถิตินี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของเอลลอต (Elliott) และเมอร์ริลล์ (Merrill) ที่ทำการศึกษ้อัตราส่วนระหว่างเพศชายและเพศหญิงของคนไข้ในโรงพยาบาลโรคจิตแห่งหนึ่ง เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๖ พบว่าเพศชายป่วยเป็นโรคจิตมากกว่าเพศหญิงยกเว้นโรคจิตที่มีผลมาจากการกลดอคบุตร ซึ่งจะเกิดขึ้นเฉพาะกับเพศหญิงเท่านั้น และโรคจิตวัยเสื่อม (Involutional melancholia) ซึ่งมีเพศหญิงป่วยมากกว่าเพศชาย เช่นเดียวกับของไทย จะเห็นได้ว่าคนไข้โรคจิตวัยเสื่อมเป็นหญิง ๒๒ คน เป็นชาย ๑๐ คน ส่วนโรคจิตชนิดอื่น ๆ เพศชายจะเป็นมากกว่าเพศหญิง เช่น โรคจิตที่เกิดกับคนสูงอายุ (Senile psychosis) นั้น เพศชายป่วยมากเป็น ๒ เท่าของเพศหญิง

ตารางที่ ๒

คนไข้ในจำแนกตามการวินิจฉัยโรคทางจิตเวชศาสตร์และเพศ

I.C.D. No.	ประเภทของโรคจิต	ชาย	หญิง	รวม
290	Senile psychosis	50	25	75
291	Alcoholic psychosis	136	24	160
293	Psychosis associated with other cerebral condition	75	22	97
294	Psychosis associated with other physical condition	38	22	60
295	Schizophrenia (.0-.9)	1982	1262	4244
.0	Simple type	503	2	505
.1	Hebephrenia type	4	4	8
.2	Catatonic type	11	4	15
.3	Paranoid type	175	39	214
.4	Acute schizophrenia episode	10	2	12
.6	Residual schizophrenia	-	1	1
.7	Schizo-affective type	6	40	46
.8	Other	2	222	224
.9	Unspecified type	571	948	1519
296	Affective psychosis (.0-.9)	35	43	78
.0	Involuntional melancholia	11	29	40
.1	Manic-depressive psychosis, manic type	11	8	19
.2	Manic-depressive psychosis, depressive type	6	1	7
.3	Manic-depressive psychosis, circular thpe	1	-	1
.9	Unspecified	6	5	11
297	Paranoid States	2	1	3
298	Other psychosis	9	35	44
299	Unspecified psychosis	16	29	45
	total	2343	1463	3806

แหล่งที่มา : รายงานประจำปีของโรงพยาบาลศรีษะเกษ พ.ศ. ๒๕๑๕

คือชาย ๕๐ คน หญิง ๒๕ คน ส่วนโรคจิตจากพิษสุรา (Alcoholic psychosis) นั้น เพศชายป่วยมากเป็น ๖ เท่าของเพศหญิง คือชาย ๑๓๖ คน หญิง ๒๔ คน ส่วนโรคจิตที่เกิดจากสภาพผิดปกติในสมองนั้น เพศชายป่วยมากเป็น ๓ เท่าของเพศหญิง คือชาย ๙๕ คน หญิง ๒๒ คน ส่วนโรคจิตเภทนั้นเป็นโรคที่เพศหญิงป่วยมากที่สุด แต่ก็ยังมีจำนวนน้อยกว่าเพศชาย คือชาย ๑,๔๘๒ คน หญิง ๑,๒๖๒ คน

จากตารางที่ ๓ แสดงให้เห็นความแตกต่างของการป่วยทางจิตในกลุ่มอายุต่าง ๆ เราจะพบว่ากลุ่มอายุ ๒๐ - ๒๔ ปี มีอัตราการป่วยทางจิตสูงที่สุด คือ ๖๖๖ คน รองลงมาคือในช่วงอายุ ๓๐ - ๓๔ ปี คือ ๕๔๐ คน กล่าวอีกนัยหนึ่งช่วงอายุระหว่าง ๒๐ - ๔๐ ปี จะมีอัตราการป่วยทางจิตสูงกว่าวัยอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นเพราะวัยนี้เป็นวัยที่ย่างเข้าสู่ผู้ใหญ่ เปลี่ยนฐานะจากเด็กมารับผิดชอบต่อตัวเองอาจมีปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เช่น การหาคะงาน การประกอบอาชีพ ความเป็นอิสระ ส่วนอายุระหว่าง ๓๐ - ๓๔ ปีนั้น เป็นวัยที่ต้องรับผิดชอบในชีวิตครอบครัวและการงานมาก

โรคจิตเภทนั้นเกิดขึ้นกับช่วงอายุ ๒๐ - ๒๔ ปีมากที่สุด เช่นกัน คือ ๕๙๕ คน ส่วนโรคจิตวัยเสื่อม ซึ่งตามทฤษฎีกล่าวว่า จะเกิดขึ้นในวัยกลางคนจากตารางที่ ๓ ก็เป็นการสนับสนุนทฤษฎีดังกล่าวคือ จะพบว่า โรคจิตวัยเสื่อมซึ่งอยู่ใน Affective psychosis นั้น มีอัตราสูงสุดในช่วงอายุ ๔๕ - ๔๙ ปี และโรคจิตในคนชราก็เริ่มมีในช่วง ๕๐ - ๕๔ ปี และจะมีอัตราเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ไป จนถึงช่วงอายุ ๙๐ ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนสูงที่สุดคือ ๒๔ คน

ตารางที่ ๔ แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างการป่วยทางจิตและเชื้อชาติ ในเรื่องเชื้อชาตินี้ สำหรับไทยเราไม่สามารถจะแบ่งแยกได้ชัดเจนนัก แม้ว่าตารางที่ ๔ จะแสดงให้เห็นว่าคนไทยป่วยเป็นโรคจิตมากที่สุดก็ตาม แต่ไม่อาจจะเชื่อถือได้ตามสถิติที่ปรากฏนัก เพราะเวลานี้ประเทศไทยมีการกลืนกลาย (assimilation) ระหว่างเชื้อชาติไทยกับจีนมาก จึงไม่ค่อยมีความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติหรือผิว (ethnic or race discrimination) เหมือนกับประเทศอื่น ๆ เช่น สหรัฐอเมริกามีการแบ่งเป็นผิวขาว ผิวดำ ส่วนคนจีนรุ่นใหม่ ๆ ในไทยจะมีความรู้สึกเป็นคนไทย เมื่อเราถามเขา เขาจะตอบว่า "เขาเป็นคนไทย"

ตารางที่ ๓

คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิต และอายุ

I.C.D No.	ประเภทของโรคจิต	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-70	70 ขึ้นไป	รวม
290	Senile psychosis	-	-	-	-	-	-	-	7	9	19	16	24	75
291	Alcoholic psychosis	-	-	1	19	28	40	34	17	15	4	1	1	160
293	Psychosis associated with other cerebral condition	17	18	19	6	3	13	5	4	4	8	-	-	97
294	Psychosis associated with other physical condition	7	15	9	10	7	4	4	1	-	3	-	-	60
295	Schizophrenia	321	575	490	533	446	313	235	128	101	60	30	12	3244
296	Affective psychosis	3	4	5	1	3	9	20	14	12	6	1	-	78
297	Paranoid states	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	3
298	Other psychosis	10	7	6	5	6	2	3	2	1	2	-	-	44
299	Unspecified psychosis	6	7	5	6	8	4	1	4	1	2	-	1	45
	total	364	626	535	850	501	385	303	177	143	105	49	38	3806

แหล่งที่มา : รายงานประจำปีของโรงพยาบาลศรีธัญญา พ.ศ. ๒๕๑๕

## ตารางที่ ๔

คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิตและเชอซาคิ

I.C.D. No.	ประเภทของโรคจิต	ไทย	จีน	อื่น ๆ	รวม
290	Senile psychosis	53	21	1	75
291	Alcoholic psychosis	143	17	-	160
293	Psychosis associated with other cerebral condition	77	17	2	97
294	Psychosis associated with other physical condition	52	8	-	60
295	Schizophrenia	2479	697	68	3244
296	Affective psychosis	67	9	2	78
297	Paranoid states	2	1	-	3
298	Other psychosis	35	7	2	44
299	Unspecified psychosis	40	3	2	45
	total	2948	780	77	3806

แหล่งที่มา : รายงานประจำปีของโรงพยาบาลศรีธัญญา พ.ศ. ๒๕๑๕

## ตารางที่ ๕

คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิตและศาสนา

I.C.D. No.	ประเภทของโรคจิต	พุทธ	เตา	อื่น ๆ	รวม
290	Senile psychosis	56	18	1	75
291	Alcoholic psychosis	151	6	3	160
293	Psychosis associated with other cerebral condition	88	5	4	97
294	Psychosis associated with other physical condition	56	2	2	60
295	Schizophrenia	2889	275	80	3244
296	Affective psychosis	73	3	2	78
297	Paranoid states	2	1	-	3
298	Other psychosis	38	4	2	44
299	Unspecified psychosis	41	2	2	45
	total	3394	316	96	3806

แหล่งที่มา : รายงานประจำปีของโรงพยาบาลศรีษัษฐยา พ.ศ. ๒๕๑๕

จากตารางที่ ๕ จะเห็นว่า ผู้ที่มีเชื้อศาสนาพุทธมีอัตราการป่วยทางจิตสูงที่สุด แต่ถ้าวัดพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้วจะพบว่า การที่ผู้ที่มีเชื้อศาสนาพุทธมีอัตราการป่วยทางจิตสูงกว่าผู้ที่มีเชื้อศาสนาอื่น ๆ นั้น มีสาเหตุเป็นเพราะการเลือกนับถือศาสนาพุทธแล้วจะป่วยเป็นโรคจิต แต่เป็นเพราะคนไทยมากกว่าอัตราร้อยละ ๘๐ นับถือศาสนาพุทธ ดังนั้นอัตราส่วนของคนไข้ที่มีเชื้อศาสนาพุทธก็ย่อมสูงกว่าศาสนาอื่น ๆ เป็นธรรมดา จึงไม่อาจกล่าวได้ว่าคนที่มีเชื้อศาสนาพุทธป่วยเป็นโรคจิตมากกว่าศาสนาอื่น ๆ



ในเรื่องสถานภาพการสมรสนั้น เอลเลียตและเมอร์ริล ได้ทำการศึกษาพบว่า หญิงที่สมรสแล้ว และชายที่เป็นโสด จะมีอัตราการป่วยทางจิตสูงที่สุด ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นว่าหญิงที่สมรสแล้วมีความคับข้องใจในเรื่องต่าง ๆ ในระดับสูงกว่าผู้ที่ยังมิได้สมรส ส่วนผู้ที่หย่าร้างทั้ง ๒ เพศจะมีอัตราการป่วยเป็นโรคจิตสูงกว่าคนที่สมรสแล้วหรือคนโสด<sup>๘๕</sup>

ถ้าเรามาพิจารณาตารางที่ ๒ จะพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อเสนอของบุคคลทั้งสองในประการที่ว่า หญิงที่สมรสแล้ว และชายที่เป็นโสด จะมีอัตราการป่วยทางจิตสูงที่สุดจากสถิติในตารางที่ ๒ นั้น จำนวนชายโสดป่วยเป็นโรคจิตมากเป็น ๓ เท่าของหญิงโสด คือชาย ๑,๖๓๓ คน หญิง ๕๗๕ คน ส่วนหญิงที่สมรสแล้วก็มีอัตราการป่วยทางจิตสูงกว่าชายที่สมรสแล้วคือ ชาย ๔๔๔ คน หญิง ๕๕๐ คน ส่วนประการที่ว่าผู้ที่หย่าร้างทั้ง ๒ เพศจะมีอัตราการป่วยเป็นโรคจิตสูงกว่าคนที่สมรสแล้ว หรือคนโสดนั้น สถิติที่ปรากฏในตารางที่ ๒ ไม่สอดคล้องกับข้อเสนอของบุคคลทั้งสอง เพราะมีผู้มารับบริการจากโรงพยาบาลที่เป็นอยู่ระหว่างการหย่าร้างเพียง ๒๔๕ คนเท่านั้น ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าคนโสดและคนที่สมรสแล้ว ซึ่งอาจเป็นเพราะคนไทยไม่นิยมการหย่าร้าง ต่างกับสหรัฐอเมริกาซึ่งถือว่าการหย่าร้างเป็นเรื่องธรรมดา แต่อย่างไรก็ตามหญิงที่หย่าร้างและหญิงหม้ายมีอัตราการป่วยเป็นโรคจิตสูงกว่าชายที่หย่าร้าง หรือชายที่เป็นหม้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชายที่หย่าร้างหรือชายที่เป็นหม้ายมีโอกาสหาทางระบายออกซึ่งความต้องการได้ง่ายกว่าหญิง เช่น ไปเที่ยวผู้หญิงเพื่อระบายออกซึ่งความต้องการทางเพศ หรือแต่งงานใหม่ได้ง่ายกว่า หรือดื่มสุราเมื่อมีเรื่องกวนใจ แต่หญิงหม้ายหรือหญิงที่หย่าร้างจะทำเช่นนั้นได้ไม่ถนัด จึงอยู่ในสภาวะเครียดทางอารมณ์ จึงมีโอกาสเป็นโรคจิตได้ง่ายกว่าชายที่เป็นหม้ายหรือชายที่หย่าร้าง โดยเฉพาะสังคมไทยนั้นผู้ชายไม่นิยมแต่งงานกับหญิงที่เคยมีสามีมาแล้ว ทำให้หญิงหม้ายและหญิงที่หย่าร้างเกิดปัญหาในการปรับตัว จะหาสามีใหม่ได้ยากกว่าชาย ทั้งนี้ต่างกับสหรัฐอเมริกา หญิงที่หย่าร้างหรือหญิงหม้ายจะหาสามีใหม่ได้ง่ายกว่า

ตารางที่ ๖

คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิต, สถานภาพการสมรส และเพศ

I.C.D. No.	ประเภทของโรคจิต	โสด			สมรส			แยกแหวาง		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
290	Senile psychosis	2	-	2	31	6	37	2	6	8
291	Alcoholic psychosis	14	-	14	106	21	127	10	1	11
293	Psychosis associated with other cerebral condition	45	12	57	23	8	31	3	2	5
294	Psychosis associated with other physical condition	18	5	23	16	13	29	4	1	5
295	Schizophrenia	1536	529	2065	289	449	738	98	152	250
296	Affective psychosis	9	4	13	21	30	51	2	3	5
297	Paranoid states	-	-	-	1	-	1	-	-	-
298	Other psychosis	4	20	24	5	8	13	-	4	4
299	Unspecified psychosis	5	5	10	7	15	22	3	4	7
	total	1633	575	2208	499	550	1049	122	173	295

แหล่งที่มา : รายงานประจำปีของโรงพยาบาลศิริราช พ.ศ. ๒๕๑๕



ตารางที่ ๖ (ต่อ)

คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิต, สถานภาพการสมรส และเพศ

I.C.D. No.	ประเภทของโรคจิต	หม้าย			ไม่ทราบ			รวม		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
290	Senile psychosis	9	10	19	6	3	9	2	25	75
291	Alcoholic psychosis	5	2	7	1	-	1	136	24	160
293	Psychosis associated with other cerebral condition	2	-	2	2	-	2	75	22	97
294	Psychosis associated with other physical condition	-	3	3	-	-	-	38	22	60
295	Schizophrenia	20	104	124	39	28	67	1982	1262	3244
296	Affective psychosis	3	6	9	-	-	-	35	43	78
297	Paranoid states	1	1	2	-	-	-	2	1	3
298	Other psychosis	-	3	3	-	-	-	9	35	44
299	Unspecified psychosis	2	2	2	1	3	4	16	29	45
	total	40	131	171	49	34	83	2343	1463	3806

แหล่งที่มา : รายงานประจำปีของโรงพยาบาลศรีวิชัย พ.ศ. ๒๕๑๕

## ตารางที่ ๗

คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิตและฐานะเศรษฐกิจ

I.C.D. No.	ประเภทของโรคจิต	ไม่มี	ปานกลาง	ยากจน	รวม
290	Senile psychosis	2	44	29	75
291	Alcoholic psychosis	-	117	43	160
293	Psychosis associated with other cerebral condition	-	49	48	97
294	Psychosis associated with other physical condition	-	36	24	60
295	Schizophrenia	16	2207	1021	3244
296	Affective psychosis	-	48	30	78
297	Paranoid states	-	2	1	3
298	Other psychosis	1	32	11	44
299	Unspecified psychosis	1	26	18	45
	total	20	2561	1225	3806

แหล่งที่มา : รายงานประจำปีของโรงพยาบาลศรีวิชัย พ.ศ. ๒๕๑๕

จากตารางที่ ๗ จะพบว่าคนที่มีฐานะเศรษฐกิจปานกลางจะป่วยเป็นโรคจิตมากที่สุดเมื่อเทียบกับผู้มีฐานะยากจนจะมีจำนวนมากเป็น ๒ เท่า ส่วนคนที่มีฐานะดีมีอัตราการป่วยทางจิต น้อยมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะคนที่มีฐานะปานกลางนั้นต้องอยู่ในภาวะตึงเครียด เพราะต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อหาไปสู่อสถานภาพที่สูงกว่า เพราะสังคมไทยก็เปิดโอกาสให้มีการเลื่อนฐานะได้โดยง่าย แต่ในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจนี้อาจได้รับข้อมูลที่ผิดพลาดหรือบิดเบือนจากความจริงง่ายมาก

ในบางครั้งคนไข้หรือญาติอาจไม่บอกความจริง เกี่ยวกับสถานภาพทางการเงินของเขา โดยมักจะเกรงว่า ถ้าบอกฐานะจริง ๆ แก่โรงพยาบาลแล้ว จะต้องเสียค่าบริการรักษาพยาบาลแพงกว่าที่จะปกปิดไว้ว่าตนยากจนหรือปานกลางซึ่งทำให้เสียค่าบริการในราคาถูก อันเป็นผลให้จำนวนคนไข้ที่มีฐานะมั่งมีน้อยกว่าความเป็นจริงก็เป็นได้ หรืออาจเป็นเพราะคนมั่งมีนิยมที่จะไปรับบริการจากโรงพยาบาลเอกชน หรือโรงพยาบาลอื่น ๆ ของรัฐ แม้ว่าจะต้องเสียค่าบริการในอัตราสูงกว่าเขาก็ยินดี เพราะคนไทยยังมีทัศนคติที่ไม่นิยมที่จะเข้ารับบริการจากโรงพยาบาลโรคจิต เพราะถือว่าเป็นโรงพยาบาลสำหรับคนบ้า เว้นแต่พวกที่มีอาการคลุมคลั่งอาละวาด โรงพยาบาลอื่น ๆ ไม่รับเขาจึงยอมเข้ารับบริการจากโรงพยาบาลโรคจิตก็เป็นได้ จากสถิติที่ปรากฏในตารางที่ ๗ จะพบว่า ในพวกคนมั่งมีด้วยกันแล้วจะป่วยเป็นโรคจิตเภทมากที่สุดคือ ๑๖ ราย จาก ๒๐ ราย ส่วนโรคจิตชนิดอื่น ๆ มีจำนวนน้อยมาก หรือไม่มีเลย ซึ่งอาจเป็นเพราะโรคจิตเภทมีอาการรุนแรงกว่าประเภทอื่น ๆ โรงพยาบาลแห่งอื่น ๆ ไม่ยอมรับคนไข้จึงต้องยอมมารับบริการจากโรงพยาบาลศรีวิบูลยา ซึ่งเป็นโรงพยาบาลโรคจิต ส่วนโรคจิตประเภทอื่น ๆ ที่มีอาการไม่รุนแรงนัก โรงพยาบาลอื่น ๆ ก็รับรักษาให้ จึงไม่มีสถิติปรากฏว่ามีคนมั่งมีป่วยเป็นโรคจิตนั้น ๆ เลย เช่น โรคจิตที่เกิดจากความพิการทางสมอง หรือความผิดปกติทางร่างกาย โรคจิตวัยเสื่อม เป็นต้น ซึ่งไม่น่าจะเป็นไปได้

เมย์ <sup>๔๖</sup> (May) ได้ให้ความเห็นว่าพื้นฐานของการศึกษาของบุคคลอาจจะทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถประสบ ความสำเร็จในชีวิตได้ ทั้ง ๆ ที่เขามีความปรารถนาที่จะสำเร็จการศึกษาให้สูงที่สุดก็ตาม แต่ก็มีข้อจำกัดบางประการที่ทำให้เขาไม่สำเร็จตามที่เขาปรารถนา จึงทำให้เกิดความคับข้องใจขึ้นได้

จากตารางที่ ๘ จะพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาในระดับชั้นประถมนั้นมีอัตราการป่วยทางจิตสูงที่สุดคือ ประมาณร้อยละ ๗๐ ของคนไข้โรคจิต ส่วนคนไข้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมหรือ

<sup>๔๖</sup> James V. May, "The Dementia Praecox-Schizophrenia Problem, American Journal of Psychiatry, 11 (November, 1931), 401 - 446.

## ตารางที่ ๔

คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิตและการศึกษา

I.C.D. No.	ประเภทของโรคจิต	ไม่รู้นิสัย	ประถม	มัธยม อาชีวะ	มหาวิทยาลัย	รวม
290	Senile psychosis	34	36	5	-	75
291	Alcoholic psychosis	14	124	20	2	160
293	Psychosis associated with other cerebral condition	16	66	15	-	97
294	Psychosis associated with other physical condition	5	49	6	-	60
295	Schizophrenia	334	2321	532	47	3244
296	Affective psychosis	14	58	5	1	78
297	Paranoid state	1	2	-	-	3
298	Other psychosis	7	31	6	-	44
299	Unspecified psychosis	10	29	5	1	45
	total	445	2716	594	51	3806

แหล่งที่มา : รายงานประจำปีของโรงพยาบาลศรีธัญญา ๒๕๑๕

อาชีวะ และไม่รู้นิสัยนั้น มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ๕๕๔ คน และ ๔๔๕ คนตามลำดับ ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยนั้นมีจำนวนน้อยที่สุด คือเพียง ๕๑ คนเท่านั้น ซึ่งอาจจะมีเหตุผลเดียวกันกับที่กล่าวมาแล้วในเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจก็คือผู้ที่มีการศึกษาค้นคว้าที่จะไป

รับบริการที่โรงพยาบาลแห่งอื่น ๆ มากกว่าที่จะรับบริการจากโรงพยาบาลโรคจิตก็เป็นได้ แต่อย่างไรก็ตามสถิติที่ปรากฏนั้นก็เป็นการสนับสนุนข้อเสนอของ เมย์ คือคนที่มีการศึกษาค่ำย่อมมีอัตราการป่วยทางจิตสูงกว่าคนที่มีการศึกษาสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนที่มีการศึกษาค่ำย่อมต้องเผชิญกับภาวะที่คับแคบ หรือปัญหาชีวิตต่าง ๆ มากมายเพื่อการอยู่รอด โดยเฉพาะสังคมไทยเป็นในเรื่องการศึกษามาก เช่น คุณสมบัติประการแรกที่จะสมัครเข้าทำงานในองค์กรต่าง ๆ นั้น คือ คุณวุฒิทางการศึกษา สังคมจะให้โอกาสแก่ผู้มีการศึกษาค่ำน้อยมาก คนที่มีการศึกษาค่ำจึงต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ มากกว่าคนที่มีการศึกษาสูง

จากตารางที่ ๘ แม้ว่าตัวเลขจะแสดงให้เห็นว่าอาชีพกสิกรรมเป็นอาชีพที่มีอัตราป่วยเป็นโรคจิตสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ ก็ตาม คือ ๑๑๕๓ คน ประมาณอัตราการร้อยละ ๓๐ ของจำนวนคนไข้โรคจิตที่มารับการบริการจากโรงพยาบาล เมื่อเทียบกับจำนวนเกษตรกรทั่วประเทศ ซึ่งมีประมาณร้อยละ ๘๐ ของประชากรทั้งหมด จะพบว่าเกษตรกรป่วยน้อยกว่าอาชีพอื่น ๆ ตรงข้ามกับอาชีพอื่น ๆ ซึ่งมีอัตราการร้อยละที่สูงมาก แสดงให้เห็นว่าอาชีพอื่น ๆ มีปัญหามาก โดยเฉพาะกรรมกรไร่น้ำมือและพอลา ซึ่งพวกกรรมกรไร่น้ำมือ และพอลานี้ อาจจะเป็นพวกเกษตรกรที่เปลี่ยนอาชีพเพราะความยากจนก็เป็นได้ พวกที่เปลี่ยนอาชีพเหล่านี้มักจะมีความทะเยอทะยาน และไม่พอใจในสภาพความเป็นอยู่เดิม จึงต้องการเปลี่ยนอาชีพเพื่อหวังที่จะให้ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น แต่เนื่องจากพวกนี้มีการศึกษาค่ำ ความชำนาญก็มีน้อย จึงต้องทำงานเป็นกรรมกรแบกหามบางพอลาหยาบเบาบาง ซึ่งต้องเผชิญกับงานหนัก และความลำบากเหมือนเดิมหรือยิ่งกว่าเดิม จึงเป็นเหตุให้เกิดความกดดัน เป็นโรคจิตได้ง่าย

จากตารางที่ ๑๐ แสดงให้เห็นว่าคนไข้ที่เข้ารับบริการจากโรงพยาบาลนั้น สมัครใจมาเองมีน้อยมาก คือ ๒๑ รายเท่านั้น ส่วนใหญ่ญาติจะเป็นผู้นำมาส่ง คือ ๒๔๘๖ ราย ประมาณร้อยละ ๘๐ ของจำนวนคนไข้โรคจิตทั้งหมด ฉะนั้นในกรณีที่ญาติพามาส่งนี้ อาจวินิจฉัยได้เป็น ๒ นัย คือ คนไข้อาจจะสมัครใจมาโรงพยาบาลโดยให้ญาติช่วยพามา หรือคนไข้ไม่สมัครใจหรือคลุมคลั่งจนไรสติจนญาติต้องนำมาส่งโรงพยาบาลก็เป็นได้ ส่วนกรณีที่ตำรวจส่งคือ ๙๕๙ รายนั้น ส่วนมาเป็นคนไข้ที่ขาดการสนใจจากญาติพี่น้อง และมักจะคลุมคลั่งอาละวาดจนเพื่อนบ้านต้องส่งตำรวจ หรือตำรวจพบเขาก็นำมาส่ง เป็นต้น

ตารางที่ ๕

คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิตและอาชัพ

I.C.D. No.	ประเภทของโรคจิต	รับราชการ	พ่อค้า	เกษตรกร	กรรมกร ไร้ฝีมือ	กรรมกร ไร้ฝีมือ	นักศึกษา	แม่บ้าน	อื่น ๆ	ไม่มีอาชีพ	รวม
290	Senile psychosis	3	11	20	-	6	-	1	4	30	75
291	Alcoholic psychosis	23	30	28	1	48	-	4	-	26	160
293	Psychosis associated with other cerebral condition	9	9	19	3	13	3	2	-	39	97
294	Psychosis associated with other physical condition	5	6	15	1	23	1	1	-	8	60
295	Schizophrenia	151	350	1059	74	572	54	139	64	782	3244
296	Affective psychosis	5	17	27	1	16	1	2	1	8	78
297	Paranoid states	-	1	-	-	-	-	-	-	2	3
298	Other psychosis	4	3	14	1	6	1	4	-	11	44
299	Unspecified psychosis	5	4	11	1	10	2	-	1	11	45
	total	205	431	1193	81	694	62	153	70	917	3806

แหล่งที่มา : รายงานประจำปีของโรงพยาบาลศรีธัญญา พ.ศ. ๒๕๑๕

ตารางที่ ๑๐



คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิตและวิธิตามสูโรงพยาบาล

I.C.D. No.	ประเภทของโรคจิต	สมัครใจ	ญาติ	ตำรวจ	รวม
290	Senile psychosis	-	56	19	75
291	Alcoholic psychosis	2	133	25	160
293	Psychosis associated with other cerebral condition	1	68	28	97
294	Psychosis associated with other physical condition	-	40	20	60
295	Schizophrenia	57	2552	635	3244
296	Affective psychosis	-	67	11	78
297	Paranoid states	-	2	1	3
298	Other psychosis	-	35	9	44
299	Unspecified psychosis	1	33	11	45
	total	61	2986	759	3806

แหล่งที่มา : รายงานประจำปีของโรงพยาบาลศรีวิชัย พ.ศ. ๒๕๑๕

คนไข้ในจำแนกตามประเภทของการวินิจฉัยโรคจิต และถิ่นที่อยู่อาศัย

ถิ่นที่อยู่อาศัย	Organic	Toxic	Affective	Schizophrenia	อื่น ๆ	รวม
กรุงเทพมหานคร	๕๐	๑๐๐	๒๖	๘๗๑	๑๓	๑๐๖๔
สมุทรปราการ, นนทบุรี, ปทุมธานี	๒๓	๓๙	๑๘	๓๑๓	๔	๔๐๗
ภาคตะวันออก	๑๔	๘	๙	๑๓๒	๓	๒๐๖
ภาคอีสาน	๗	๖	๑๑	๒๑๕	๖	๒๔๕
ภาคใต้	๑	๒	๑	๒๘	๑	๓๓
ภาคเหนือ	๓	๖	๖	๑๙๒	๓	๒๑๐
ภาคกลาง (รวม)	๖๒	๖๖	๓๖	๑๔๘๘	๙	๑๖๖๑
รัชชภัฏ	๒	๑	-	๔๖	-	๔๙
สิงห์บุรี	-	๓	๕	๓๑	๑	๔๐
ลพบุรี	๓	๔	๒	๓๖	๑	๔๖
สระบุรี	๑๐	๕	๕	๘๙	๑	๑๐๙
อ่างทอง	๒	๒	๑	๔๑	-	๔๖
อยุธยา	๖	๑๑	๗	๑๓๔	-	๑๕๘
นครนายก	-	๑	๑	๔๒	๑	๔๕
ปราจีนบุรี	๑๐	๕	๘	๓๓	-	๑๐๐
ฉะเชิงเทรา	๕	๒	๓	๙๔	๒	๑๐๖
นครสวรรค์	๕	๕	๖	๓๕	๑	๕๒
อุทัยธานี	๑	-	๑	๑๘	-	๒๐
กาญจนบุรี	-	๑	๒	๓๖	๑	๔๐
สุพรรณบุรี	๓	๒	๒	๙๐	๑	๙๘
ราชบุรี	๓	๓	-	๙๔	-	๑๐๐
นครปฐม	๖	๔	๓	๙๔	-	๑๐๗
สมุทรสงคราม	๑	๒	-	๕๓	-	๕๖
สมุทรสาคร	๔	๔	๑	๓๕	-	๔๔
เพชรบุรี	-	๓	-	๓๑	-	๓๔
ประจวบคีรีขันธ์	๑	-	-	๑๕	-	๑๖
รวม	๑๖๐	๒๖๓	๘๗	๓๒๔๔	๔๓	๓๗๘๗



จากตารางที่ ๑๑ แสดงอัตราการป่วยทางจิตในเขตต่าง ๆ ของประเทศ จะเห็นว่า กรุงเทพฯ มีอัตราการป่วยทางจิตสูงที่สุด คือ ๑๐๖๔ คน รวบรวมระยะ ๓๐ ของจำนวนคนไข้ โรคจิตที่มารับบริการจากโรงพยาบาล เมื่อเทียบกับจังหวัดต่าง ๆ ในภาคกลางด้วยกัน กรุงเทพฯ ก็สูงที่สุด คือมีอัตราร้อยละ ๓๐ - ๔๐ ของคนไข้ที่มาจากภาคกลาง จังหวัดรองลงมาคือ สระบุรี คือ ๑๐๘ คน นครปฐม เท่ากับ ๑๐๓ คน ราชบุรี ๑๐๔ คน ฉะเชิงเทรา ๑๐๖ คน จังหวัดเหล่านี้นั้นล้วนแต่อยู่ใกล้กับเมืองหลวงทั้งสิ้น จึงน่าจะสอดคล้องกับผลงานวิจัยของฮอลลิงเฮด และกินแฮม ที่ว่าโรคจิตจะมีอัตราสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในเขตที่อยู่ใกล้เมืองเป็นลำดับ ส่วนจังหวัดประจวบฯ นั้นว่ามีอัตราการป่วยทางจิตน้อยที่สุด จังหวัดประจวบฯ เป็นจังหวัดซึ่งเป็นจังหวัดสุดท้ายของภาคกลาง กล่าวอีกนัยหนึ่งคืออยู่ห่างจากเมืองหลวงมากที่สุดในจังหวัดต่าง ๆ ของภาคกลางด้วยกัน

แต่ในการที่จะเปรียบเทียบระหว่างภาคด้วยกันแล้ว ตารางที่ ๑๑ ใช้ไม่ได้เพราะคนไข้ที่มารับรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลศรีธัญญามักจะมาจากภาคกลางเป็นส่วนมาก ส่วนภาคอื่น ๆ ก็มีโรงพยาบาลโรคจิตประจำภาคอยู่ คนไข้สะดวกกว่า และเสียค่าเดินทางถูกกว่ามากกรุงเทพฯ สถิติคนไข้จากภาคอื่น ๆ จึงน้อยกว่าความเป็นจริง

สรุปแล้ว ลักษณะทั่ว ๆ ไปของคนไข้โรคจิตที่มารับบริการจากโรงพยาบาลศรีธัญญา คือเพศชายมากกว่าเพศหญิง กลุ่มอายุ ๒๐ - ๒๔ ปีมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ หญิงที่สมรสแล้ว หรือชายโสดมีอัตราสูงกว่าหญิงโสดหรือชายที่สมรสแล้ว ฐานะเศรษฐกิจปานกลาง การศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา อาชีพเกษตรกร อาศัยอยู่ในเขตเมืองหรือใกล้เมืองหลวง มารับบริการจากโรงพยาบาลจากความรวมมือของญาติ

#### ขอมูลทั่วไปเกี่ยวกับคนไข้โรคจิตในกลุ่มตัวอย่าง

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงลักษณะทั่ว ๆ ไปของคนไข้โรคจิตในกลุ่มตัวอย่างซึ่งมารับบริการจากโรงพยาบาลศรีธัญญา กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นกนไข้ ซึ่งจำหน่ายแล้ว (Discharged patients) ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ จำนวน ๒๐๐ คน เพื่อแสดงให้เห็นภูมิหลังของคนไข้ในเรื่องเพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา สถานภาพสมรส ฐานะเศรษฐกิจ การศึกษา ดินที่อยู่อาศัย เป็นต้น

## ตารางที่ ๑๒

อัตราส่วนรอยของจำนวนคนไข้จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	จำนวนร้อยละ
ชาย	๑๒๐	๖๐
หญิง	๘๐	๔๐
รวม	๒๐๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๒ แสดงให้เห็นว่า เพศชายป่วยมากกว่าเพศหญิง คืออัตราร้อยละ ๖๐ เป็นชาย และอัตราร้อยละ ๔๐ เป็นหญิง ซึ่งอาจเป็นเพราะเพศชายต้องรับผิดชอบในการดำเนินชีวิต เช่น หาเลี้ยงครอบครัว มากกว่าเพศหญิง ซึ่งอาจต้องเผชิญปัญหาชีวิต เกิดความตึงเครียด วิตกกังวลในสภาพปัญหาต่าง ๆ และต้องค้นหาทางแก้ไข

## ตารางที่ ๑๓

อัตราส่วนรอยของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	จำนวนร้อยละ
โสด	๘๑	๔๕.๕
สมรส	๗๕	๓๗.๕
หย่าร้าง	๒๑	๑๐.๕
หม้าย	๑๓	๕.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๓ แสดงให้เห็นว่าคนที่ เป็นโรคป่วยเป็นโรคจิตมากกว่าผู้ที่อยู่ในสถานภาพสมรสอื่น ๆ คือร้อยละ ๔๕.๕ ส่วนผู้ที่อยู่ในสถานภาพสมรสป่วยเป็นโรคจิตมากเป็นอันดับรองลงมา คือร้อยละ ๓๗.๕

ตารางที่ ๑๔

อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามถิ่นที่อยู่

ถิ่นที่อยู่	จำนวน	จำนวนร้อยละ
กรุงเทพฯ	๑๐๘	๕๔.๕
ภาคเหนือ	๗	๓.๕
ภาคใต้	๒	๑
ภาคตะวันออก	๗	๓.๕
ภาคอีสาน	๕	๔.๕
ภาคกลาง	๖๖	๓๓
รวม	๒๐๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๔ จะพบว่าคนที่อยู่ในกรุงเทพฯ ป่วยเป็นโรคจิตในอัตราสูงกว่าเขตอื่น ๆ คือร้อยละ ๕๔.๕ แต่สำหรับภาคอื่น ๆ นั้นยังไม่อาจใช้ตัวเลขข้างต้นวิเคราะห์ได้ว่าคนไข้โรคจิตมาจากภาคใดมากกว่าภาคใด เพราะแต่ละภาคก็มีโรงพยาบาลโรคจิตให้บริการอยู่แล้ว

กรุงเทพฯ\* รวมถึงเขตจังหวัด นนทบุรี สมุทรปราการ และปทุมธานี

จากตัวเลขที่น่าจะยืนยันได้ว่า คนไข้โรคจิตในภาคต่าง ๆ ได้เข้ารับบริการในโรงพยาบาลจิตเวชประจำภาคมากกว่าที่จะเดินทางมารับบริการยังกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเวลามาก คนไข้โรคจิตที่มาจากภาคอื่น ๆ จึงน้อยกว่าภาคกลาง และเขตกรุงเทพฯ ก็อภาคเหนือ ร้อยละ ๓.๕ ภาคใต้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๑ ภาคตะวันออกร้อยละ ๓.๕ ภาคอีสานร้อยละ ๔.๕ ส่วนภาคกลางมีร้อยละ ๓๓ ซึ่งมีจำนวนมากเป็นอันดับรองจากกรุงเทพฯ

ตารางที่ ๑๕

อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหนายจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	จำนวนร้อยละ
๑๕ - ๑๙	๖.๑๖	๔
๒๐ - ๒๔	๒๔	๑๔
๒๕ - ๒๙	๒๖	๑๓
๓๐ - ๓๔	๑๗	๘.๕
๓๕ - ๓๙	๓๓	๑๖.๕
๔๐ - ๔๔	๒๒	๑๑.๕
๔๕ - ๔๙	๑๖	๘
๕๐ - ๕๔	๑๔	๗
๕๕ - ๕๙	๘	๔
๖๐ - ๖๔	๙	๔.๕
๖๕ - ๖๙	๒	๑
๗๐*	๘	๔
รวม	๒๐๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๕ แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่อยู่ระหว่างกลุ่มอายุ ๒๐ - ๔๔ ปี มีอัตราการป่วยเป็นโรคจิตสูงกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มอายุ ๓๕ - ๓๙ ปี มีสูงถึงร้อยละ ๑๖.๕ น่าจะเป็นเพราะในกลุ่มอายุดังกล่าวเป็นวัยแรงงาน ซึ่งต้องมีความรับผิดชอบต่อชีวิตสังคม และครอบครัวมากกว่าวัยอื่น ๆ จึงเกิดความเครียดทางจิตใจได้มากกว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุอื่น ๆ

ตารางที่ ๑๖

อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหนายจำแนกตามเชื้อชาติ

เชื้อชาติ	จำนวน	จำนวนร้อยละ
ไทย	๑๔๘	๗๔
จีน	๔๓	๒๑.๕
อื่น ๆ	๘	๔.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๖ จะพบว่าคนไทยป่วยเป็นโรคจิตมากกว่าคนจีน และเชื้อชาติอื่น ๆ คือ ร้อยละ ๗๔ แต่สำหรับประเทศไทยไม่อาจแบ่งแยกเชื้อชาติได้ชัดเจน บางครั้งคนไทยอาจจะมีเชื้อชาติจีนแฝงอยู่หรือเวลานั้นคนจีนเองก็มีการกลืนกลายเป็นคนไทยไปเกือบหมดแล้ว คงเหลือเพียง พวกที่ถือใบต่างดาว หรือพวก generation แรก ๆ เท่านั้นที่ยังถือว่าตนเป็นคนจีนอยู่

ตารางที่ ๑๓

อัตราส่วนรอยของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามการนับถือศาสนา

ศาสนา	จำนวน	จำนวนรอยละ
พุทธ	๑๗๖	๘๘
เตา	๑๗	๘.๕
อื่น ๆ	๗	๓.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๑๓ จะพบว่า ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธมีอัตราการป่วยทางจิตสูงที่สุด คือ ร้อยละ ๘๘ แต่ทั้งนี้อาจเนื่องจากคนไทยส่วนมาก นับถือศาสนาพุทธ ดังนั้นอัตราส่วนของคนไข้โรคจิตที่นับถือศาสนาพุทธ จึงน่าจะสูงกว่าคนไข้โรคจิตที่นับถือศาสนาอื่น ๆ

ตารางที่ ๑๔

อัตราส่วนรอยของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	จำนวนรอยละ
ไม่รหนังสือ	๓๒	๑๖
ประถมศึกษา*	๑๓๕	๖
มัธยม - อาชีวะ**	๓๓	๑๖.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐

หมายเหตุ \* ไม่มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย เพราะไม่ตกอยู่ในกลุ่มตัวอย่างเลย  
 \* ๒๑ - ๒๗ \*\* มศ. ๑ - มศ. ๖ และอาชีวะชั้นสูง

จากตารางที่ ๑๔ แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาชั้นนั้น มีอัตราการป่วยทางจิตสูงที่สุด คือร้อยละ ๖๗.๕ ส่วนพวกที่มีการศึกษาระดับมัธยม และอาชีวะ มีอัตราการป่วยทางจิตเกือบเท่ากับ พวกที่ไม่รู้หนังสือ คือร้อยละ ๑๖.๕ และ ๑๖ ตามลำดับ การที่ไม่มีคนไข้โรคจิตที่มีการศึกษาที่จบระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีการศึกษาสูง ซึ่งมีอาการป่วยทางจิตมีทัศนคติที่จะเข้ารับการบำบัดรักษาในโรงพยาบาลฝ่ายกาย เช่น แผนกจิตเวช โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มากกว่าที่จะมารับบริการจากโรงพยาบาลจิตเวชโดยตรง

ตารางที่ ๑๕

อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไทยจำหนายจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	จำนวนร้อยละ
รับราชการ	๑๕	๗.๕
คหชา	๓๓	๑๖.๕
เกษตร	๔๘	๒๔.๕
รับจ้าง	๔๑	๒๐.๕
ผู้ทำงานโดยไม่ไคคาง	๖๒	๓๑
รวม	๒๐๐	๑๐๐

\* ไคแกอาชีพ นักศึกษา ภิกษสามเณร ชี แมฆาน วางงาน เป็นต้น

จากตารางที่ ๑๕ แสดงให้เห็นว่า อาชีพซึ่งไม่มีรายไคนี้เมื่ออัตราการป่วยทางจิตสูงที่สุด ร้อยละ ๓๑ ซึ่งอาจเป็นเพราะบุคคลดังกล่าวอยู่ในภาวะว่างงานบาง หรืออยู่บ้านเฉย ๆ บาง จึงทำให้จิตใจฟุ้งซ่านมากกว่าพวกที่มีอาชีพเป็นหลักฐานซึ่งต้องใช้เวลาไปกับการรับผิดชอบงาน และในบรรดาอาชีพที่มีรายไคด้วยกันนั้น อาชีพเกษตรกรรมมีอัตราการป่วยทางจิตสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ คือร้อยละ ๒๔.๕ น่าจะเป็นเพราะคนไทยส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม (กวาร้อยละ ๘๐ ของประชากรไทยทั้งหมด) จึงทำให้อัตราส่วนของคนไข้ที่มาจากอาชีพดังกล่าวมากกว่าอาชีพอื่น ๆ ก็ไค ส่วนอาชีพรับราชการนั้นเมื่ออัตราการป่วยทางจิตน้อยที่สุด คือ

ร้อยละ ๘.๕ น่าจะเป็นเพราะอาชีพรับราชการนั้นเป็นอาชีพที่มีความรับผิดชอบน้อยกว่าอาชีพอื่น ๆ และไม่ต้องเสี่ยงกับการขาดทุน หรือกำไรเหมือนอาชีพกษาย หรือไม่ต้องขึ้นอยู่กับคืนฟ้าอากาศเหมือนอาชีพเกษตรกรรม และไม่ต้องวิตกกังวลกับภาวะว่างงานเหมือนอาชีพรับจ้างซึ่งต้องพึ่งนายจ้างมาก อาชีพราชการจึงเป็นอาชีพที่ได้รับความมั่นคงแก่ผู้ยึดถืออาชีพนี้มากกว่าอาชีพอื่น ๆ เมื่อจิตใจมั่นคงขวัญก็ทำให้ความวิตกกังวลและสิ่งเครียดคนน้อยลง การป่วยทางจิตในอาชีพนี้น่าจะน้อยลงไปด้วย

ตารางที่ ๒๐

อัตราส่วนร้อยละของจำนวนคนไข้จำหน่ายจำแนกตามฐานะเศรษฐกิจ

ฐานะเศรษฐกิจ	จำนวน	จำนวนร้อยละ
ปานกลาง	๑๓๓	๖๖.๕
ยากจน	๖๗	๓๓.๕
รวม	๒๐๐	๑๐๐

หมายเหตุ ไม่มีฐานะมั่งมี เพราะไม่ตกอยู่ในกลุ่มตัวอย่างเลย

จากตารางที่ ๒๐ เราจะพบว่าคนที่อยู่ในฐานะพอกินพอใช้ มีอัตราการป่วยทางจิตสูงกว่าคนยากจน คือร้อยละ ๖๖.๕ น่าจะเป็นเพราะคนที่ตกอยู่ในฐานะพอกินพอใช้ก็มีภาวะเครียดทางอารมณ์มากกว่าคนยากจน เพราะต้องพยายามรักษาระดับของคนที่หลงใหลใฝ่ฝันให้ยากจนลงไปกว่าเดิม และในขณะที่เดียวกัน ก็ต้องพยายามเขยิบฐานะของตนให้สูงขึ้น ชนชั้นนี้จึงน่าจะมีการแข่งขันกันมากกว่าอาชีพอื่น ๆ ส่วนพวกที่มีฐานะมั่งมีไม่ตกอยู่ในกลุ่มตัวอย่างเลย น่าจะมีเหตุผลเดียวกันกับที่ไม่มีคนไข้ที่มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย คงได้กล่าวมาแล้วในตัวอย่างที่ ๑๘



## ตารางที่ ๒๑

อัตราส่วนร้อยละของคนไข้จำหน่ายจำแนกตามวิธีที่มาสู่โรงพยาบาล

	จำนวน	จำนวนร้อยละ
สมัครใจ	๒	๑
ญาติ	๑๓๑	๘๕
ตำรวจและอื่น ๆ *	๒๘	๑๔
รวม	๒๐๐	๑๐๐

\* ได้แก่เพื่อนบ้าน โรงพยาบาลฝ่ายกาย โรงพยาบาลฝ่ายจิตเวช เป็นต้น

จากตารางที่ ๒๑ แสดงให้เห็นว่า คนไทยมีความสัมพันธ์กับญาติพี่น้องอย่างใกล้ชิด เมื่อเจ็บป่วยก็ยังคงได้รับความสนใจเอาใจใส่จากญาติพี่น้อง จึงจะเห็นได้ว่า คนไข้โรคจิต ร้อยละ ๘๕ ที่ญาติเป็นผู้นำส่ง ส่วนที่ขาดการดูแลเอาใจใส่จากญาติพี่น้องก็มีบ้าง แต่เป็นจำนวนน้อยคือ เพียงร้อยละ ๑๔ ซึ่งเป็นการนำส่งจากบุคคลอื่น ๆ ที่มีไข้ญาติพี่น้อง ส่วนที่มาใช้บริการเองโดยสมัครใจนั้นมีน้อยที่สุด คือร้อยละ ๑ เท่านั้น

จึงอาจสรุปได้ว่า ลักษณะทั่ว ๆ ไปของคนไข้ในกลุ่มตัวอย่างนั้น เป็นชายมากกว่าหญิง สถานภาพสมรสโสดมากกว่าสถานภาพสมรสอื่น ๆ อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพฯ มากกว่าเขตอื่น ๆ อยู่ในกลุ่มอายุ ๓๕ - ๓๘ ปี มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ เชื้อชาติไทยมากกว่าเชื้อชาติอื่น ๆ ศาสนาพุทธ การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นพวกที่ไม่มีรายได้ ฐานะพอกินพอใช้และรับบริการจากโรงพยาบาลด้วยการนำส่งของญาติ